

מדינת ישראל משרד החינוך ראמ"ה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך המזכירות הפדגוגית	<h1>עברית</h1> <h2>כיתה ד</h2> <h3>מחווון</h3>
---	--

הנחיות לבדיקת המבחן

לפניכם מחווון למשימות בעברית. במחווון הנחיות למורים המשתמשים בכלי לחישוב ציונים.

להלן הנחיות כלליות לבדיקת המבחן:

אם אין תשובה או נראה כי לא ניסה התלמיד לענות על שאלה, או ענה תשובות כגון "לא יודע", צייר ציור, העתיק הוראות וכו', יש להשאיר את התא הנוגע לציון השאלה ריק.

שאלות פתוחות:

- דוגמאות הכתובות בגופן **כתב '?** הן דוגמאות מקוריות של תשובות תלמידים, והן מובאות בלשונם.
- חלק מהדוגמאות או ההנחיות להערכה כתוב בין סוגריים. הכתוב בין סוגריים אינו חייב להיות בתשובת התלמיד.
- אין להוריד נקודות בשל שגיאות כתיב או בשל ניסוח שגוי, אלא אם כן מצוין אחרת.
- תשובות שיש בהן מידע עודף:
 - אם המידע העודף שגוי, כל התשובה שגויה, אלא אם כן מצוין אחרת.
 - אם המידע העודף אינו שגוי, אין להוריד נקודות למרות המידע העודף, אלא אם כן מצוין אחרת.
 - אם המידע העודף הוא העתקה בלתי מושכלת (למשל העתקה גורפת של פסקה, העתקה של חלקי משפט מהטקסט לפני התשובה או אחריה), כל התשובה שגויה.

שאלות רבי־בירה:

- יש להעריך את תשובות התלמיד לפי המחווון ולהקליד את הציון המתאים.
- אם סימן התלמיד כמה תשובות, יש להקליד את הציון 0.

משימת הכתיבה:

- את הציון במשימת הכתיבה יש להזין בכלי לחישוב הציונים **בשאלה 10** (הבעה בכתב).

חלק ראשון: סיפור – הספרון הקטן

שאלה 1

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת מטרת השאלה: להבין רעיון שאינו כתוב בסיפור במפורש.

7 נק' (3) ששמעון והספרן אהבו לשוחח על ספרים.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 2

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת מטרת השאלה: להבין רעיון שאינו כתוב בסיפור במפורש.

7 נק' (4) כי הוא היה נחמד וטוב אליהם.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 3

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת מטרת השאלה: להבין למי המאזכר רומז או למה הוא רומז במשפט נתון.

7 נק' (1) הילדים בשכונה שמספרים את הסיפור

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 4א

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה מטרת השאלה: לאתר משפט שלפיו אפשר ללמוד על תכונה של דמות בסיפור.

7 נק' העתקת משפט אחד על הספרון כאדם האוהב ילדים,

לדוגמה:

- "את כולם היה מקבל בסבר פנים יפות..." (שורה 3)

- "בדרכו לספרייה היה מנפנף לנו מרחוק ולפעמים מתקרב אלינו ומתבונן בנו משחקים". (שורות 4-5)

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 4ב

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה

מטרת השאלה: לאתר משפט שלפיו אפשר ללמוד על תכונה של דמות בסיפור.

7 נק' העתקת משפט המלמד על הספרן כאדם האוהב ספרים,

לדוגמה:

- "לעיתים קרובות ראינו את השניים שקועים בשיחה נלהבת – לרוב על ספרים". (שורות 1-2)

- "הספרן הזקן התייחס לספרים כאילו היו יצורים חיים". (שורה 9)

- "לפעמים היה נדמה שהספרים הם הנכדים שלו..." (שורות 9-10)

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 5

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה

מטרת השאלה: לאתר פרטי מידע מפורשים בטקסט.

7 נק' תשובה הכוללת את ההצעה של שמעון בנוגע ל"ספרייה הקטנה",

לדוגמה:

מאצון הציג שכל הילדים יחליפו ביניהם ספרים, הוא ורשם לאמי שייק כל

ספר ולאמי הוצג כל ספר, וכך הם יצרו משהו גדולה ל"ספרייה קטנה".

0 נק' כל תשובה אחרת,

לדוגמה:

מאצון הציג שילכו לביתו של הספרן כדי לאכול מדוץ הספרייה סאורה.

שאלה 6

הבנת הנקרא: פרשנות, עיבוד ויישום

מטרת השאלה: ליישם את מה שנלמד מן הטקסט בהקשרים אחרים.

7 נק' תשובה הכוללת שני פרטי מידע חשובים הקשורים לסגירת הספרייה, לפי הסיפור,

לדוגמה:

- (1) הספרן חולף;

(2) הספרייה תהיה סאורה למשך שבועיים.

- (1) הספרן המחליף יהיה שמעון מכיתה ה' ;

(2) ילדי הכיתה יצללו למעון אט יהיה צורק.

- (1) מפתח הספרייה יהיה אצל שמעון מכיתה ה' ;

(2) יש להחזיר את כל הספרים מאוצר שנקבע עם הספרן הקבוע.

3 נק' תשובה הכוללת פריט מידע חשוב אחד הקשור לסגירת הספרייה.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 7

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת

מטרת השאלה: להבין מילה בהקשר הכתוב בטקסט.

7 נק' (2) שתקנו

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 8

לשון: שורשים- יצירה של פעלים משורשים שונים
מטרת השאלה: זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקין בהם.

הערה: מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.

סעיף 1

תשובה נכונה: דאגתי

סעיף 2

תשובה נכונה: רשמה

סעיף 3

תשובה נכונה: סומכת

7 נק' תשובה נכונה בשלושת הסעיפים

5 נק' תשובה נכונה בשני סעיפים

3 נק' תשובה נכונה בסעיף אחד

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 9

לשון: פירוק כינוי קניין חבור

מטרת השאלה: לזהות מבנה מילה, תחליות וסיומות (כינויים חבורים).

הערות:

- מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.

- יידוע נוסף של המילה אינו נחשב לשגיאה.

סעיף 1

תשובה נכונה: (ה)מצח שלו

סעיף 2

תשובה נכונה: (ה)עטיפה שלה

סעיף 3

תשובה נכונה: (ה)נעליים שלו

סעיף 4

תשובה נכונה: (ה)ספרים שלה

7 נק' תשובה נכונה בארבעת הסעיפים

5 נק' תשובה נכונה בשלושה סעיפים

2 נק' תשובה נכונה בשני סעיפים

1 נק' תשובה נכונה בסעיף אחד

0 נק' כל תשובה אחרת

משימת כתיבה

שאלה 10

הבעה בכתב

יש לבדוק את הטקסט שכתב התלמיד, לפי הקריטריונים שלהלן.

הערה:

טקסט שכתוב בו רק משפט אחד לא ייבדק, והציון בכל הקריטריונים יהיה 0.

א. תוכן ומבנה

1. התאמה לסוגה

1 נק' הטקסט כתוב כהמלצה.

0 נק' הטקסט אינו כתוב כהמלצה.

2. התאמה למשימה

1 נק' התוכן נוגע לנושא המשימה (המלצה על ספר).

0 נק' התוכן אינו נוגע לנושא המשימה.

3. איכות התוכן

בקטגוריה הזו מפורטות ההנחיות לניקוד 0, 1, 3, 6. עם זאת אפשר לתת ניקוד ביניים (2,4,5).

6 נק' **תוכן מלא**: על התלמיד למסור מידע על ספר ולנסות לשכנע את הקוראים לקרוא אותו.

3 נק' **תוכן חלקי**: תיאור ספר ללא ניסיון לשכנע את הנמענים, או לחילופין ניסיון לשכנע ללא מסירת מידע.

1 נק' **תוכן זל**: לא נמסר מידע על הספר וההמלצה סתמית ולא משכנעת.

0 נק' רק חלק מהרכיבים שלעיל קיימים והם אינם מפותחים.

4. לכידות הטקסט

בקטגוריה הזו מפורטות ההנחיות לניקוד 0, 4, 6. עם זאת אפשר לתת ניקוד ביניים (1,2,4,5).

6 נק' הטקסט לכיד :

- ההמלצה עצמאית (אוטונומית) ואפשר להבינה ללא הקשר נוסף.
- יש קשר (כרונולוגי או סיבתי) הגיוני בין חלקי הטקסט.
- כל הרכיבים (מידע + חוות דעת + המלצה) מקושרים לרצף הטקסט ותורמים להבנתו.

3 נק' יש פגימה בלכידות הטקסט.

0 נק' הטקסט אינו לכיד.

ב. לשון

1. קישוריות

4 נק' הטקסט מקושר היטב :

- מילות הקישור והמאזכרים מגוונים, והשימוש בהם מדויק.
- נעשה שימוש בביטויים המציינים את היחס בין חלקי הטקסט או בין חלקי המשפט (כגון : כדי ש, אבל, למרות).
- מילות הקישור מתאימות ומגוונות.

2 נק' קישוריות בינונית : יש פגימה בקישוריות הטקסט.

0 נק' קישוריות מועטה : הטקסט כמעט אינו מקושר.

2. אוצר מילים

- 4 נק' • המשלב הלשוני הולם כתיבה לעיתון בית ספר.
- לשון תקשורתית : מודעות לנמענים (כגון שימוש בפנייה ישירה ובביטויי שכנוע).
- שימוש מגוון באוצר מילים ובמבנים תחביריים.
- 2 נק' • אוצר המילים בסיסי ואינו מגוון דיו (יתקבל שיבוץ של ביטויי סלנג למטרת שכנוע).

או

- השימוש במילים אינו מדויק תמיד.

0 נק' אוצר המילים דל או השימוש במילים אינו מדויק.

3. תחביר

4 נק' מבנה המשפטים תקני, יש התאם דקדוקי (במין, במספר וביידוע).

2 נק' מבנה המשפטים תקני ברובו, וברוב המשפטים יש התאם דקדוקי.

0 נק' יש שגיאות רבות במבנה המשפט ובהתאם הדקדוקי.

4. פיסוק

2 נק' השימוש בסימני הפיסוק נכון ברוב הטקסט (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, מירכאות וסימן קריאה).

0 נק' השימוש בסימני הפיסוק אינו נכון ברוב הטקסט או אין שימוש בהם כלל.

הערה: שימוש תקני בסימן פסיק אינו נדרש.

5. כתיב

2 נק' אין יותר משתי שגיאות כתיב שונות.

0 נק' יש שלוש שגיאות כתיב שונות או יותר.

הערות:

- שגיאת כתיב חוזרת תיחשב שגיאת כתיב אחת.
- הקפדה על כללי הכתיב חסר הניקוד אינה נדרשת.